

GERMĀNIA.

361

ē numero est bilibaldus, qui in Oceanum abire Spream juxta Sundam maritimā urbem scribit. *Visurgis* sc̄quitur, vulgo *de Weſer* Variana clade nobilis, ut Paterculus ait, Dionis̄ *caſipy* lib. 55. Hunc Ovid. *Iturgum* videtur appellasse eo versu, *Decolor infesta teſtis Iturgus aqua: Visurgis* Ptol. *Visurgis* Straboni, *Visuris* in Adamī Historia Ecclesiastica, *Vesatis* Sidonio. Hic ex Hassia venit, & juxta Mindensem, Werdensem, Göttingensem ac Bremensem Civitates pr̄terlapsus, Veserē nomine notior in Oceanum defertur. Ultimum *Vistula* dedit locum, sive *Iſtula*, quem etiam Bilibaldus *Vandalum* nominat. Hic Germaniae terminus, quod ultra cum Sarmatiā Europæam Ptolemæus collocet: Iornandes Scythiam, qui Sarmaticis jugis decurrens, Cracoviam Polonici Regni Metropolim, alluit, auctuque Fluminum vastus in trina se fundit Ostia: hinc Gedanum (ex vox Heneto idiomate pr̄sidium Danis obiectum signat) nobilissimum Emporium Dantisci nominē notius: inde Elbingam Prutenici Borussorum Reguli Academiam: tertio Locstetum Opidum pr̄terfluit, sicque trefido agmine in Venedicum sūnum effunditur. Sunt & alii complures nobiles Fluvii, qui vel in Mare vel in grandiorē aliquem Flumen deferuntur, quos ne prolixior sūti, pr̄tereo. Ad Mare quod a Germania *Mare:* Germanicum dicitur, tranſeo. Cum enim Germaniam universam hac descriptione exhibeamus, de Mari quoque ejus Littora alluente nonnulla subjicienda videntur. Ceterum cum de Mari universim fuisus alibi, & proxime in generali Belgicę descriptione egerimus: pauca de Aestu Maris, quæ loci angustia prohibiti ibi addere non potuimus, pr̄fati: nonnulla Germanici Maris propria enumerabim̄s: Oceani Aestus excitare Lunam, causamque reciprocandi illi pr̄bēre, nunc conſtat inter omnes. Quemadmodum vero Luna varias in Motu vices sustinet, ita etiam dissimilibus vicibus agitantur Aestus. Nam Lunam sequentes bis inter duos ejus exortus adfluunt, bis refluent, vicenis-quaternis semper horis: hoc est, Maria singulis diebus naturalibus bis inundant, bis recedunt: intumescentia, adscendente Luna supra Horizontem ortivum: relabentia ve- to, ipsa a meridiano fastigio in Occasum vergente: iterum exsurgentia, recedente subter ima cœli Luna, par- temque meridianæ contrariam accidente: hinc subsidentia, donec iterum exortatur. Ut item Luna non semper eodem tempore neque loco oritur: sed assidue aliunde, quam pridie, prodit: sic nec Aestus statim horis recur- tunt, sed illo tantum tempore, quo ipsa iter facit per cœli cardines. Hoc etiam notandum, Lunam aliter Ma- ria movere, quam plena: aliter, quam dimidiata. Maior enim vis Lumini copioso, quam debili & velut ex- stincto. Nota nostratib⁹ Plenilunii tempore vox, *Sprinckvloet*, quasi Aestus altius solito exsiliens. Non minus vere, quam eleganter Agellius lib. xiv, Oceanum quasi Lunæ Comitem, cum ea simul & senescere, & adoles- tere soleat, ait. Configurationes quoque nonnullius hic momenti. Luna enim, si Venerem, dicis gratia, in idoneo aspectu respiciat, & humidas percurrat mansiones, Accessum Maris pr̄ter solitum auget: si Mar- tem & siccias permeat, minuit. Observanda & hic adscensio Signorum. Luna enim si fuerit in Signis Recta- tum Adscensionum, longiore tempore producit Aestus: quam si in Obliquarum. Hoc namque animadversum viris magnis, nunquam Accessus recessibus pares esse temporis duratione: nisi quam Luna in Signis Aequis-